

POSTANOWIENIE

Dnia 20 maja 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Barbara Skoczowska

w sprawie sędziego Sądu Rejonowego w L. X.Y.

w związku z zażaleniem Prokuratora Rejonowego dla Wrocławia Śródmieścia we Wrocławiu na uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 5 grudnia 2024 r. sygn. I ZI 61/24 w przedmiocie odmowy zezwolenia na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sędziego Sądu Rejonowego w L. X.Y. za czyn z art. 177 § 1 k.k. (sygn. akt II ZIZ 3/25),

wniosku X.Y. o wyłączenie SSN Krzysztofa Staryka od udziału w rozpoznaniu sprawy o sygn. akt. II ZIZ 3/25

na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 k.p.k. *a contrario*

postanowił:

nie uwzględnić wniosku X.Y. o wyłączenie SSN Krzysztofa Staryka od udziału w rozpoznaniu sprawy o sygn. akt. II ZIZ 3/25

UZASADNIENIE

Zastępca Prokuratora Rejonowego dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu wnioskiem z dnia 17 września 2024 r., sygn. akt [...], zwrócił się do Sądu Najwyższego o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sędziego Sądu Rejonowego w L. X.Y. za czyn z art. 177 § 1 k.k.

Sąd Najwyższy uchwałą z dnia 5 grudnia 2024 r., sygn. I ZI 61/24 nie uwzględnił wniosku.

Zażalenie na powyższą uchwałę wniósł Prokurator Rejonowy dla Wrocławia Śródmieścia we Wrocławiu wnosząc o jej zmianę. Sprawa ta została zarejestrowana w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej pod sygn. akt II ZIZ 3/25 zaś do jej rozpoznania został wyznaczony SSN Krzysztof Staryk.

Pismem z dnia 5 lutego 2025 r. sędzia Sądu Rejonowego w L. X.Y. wniósł na podstawie art. 42 § 1 k.p.k., art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 128 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2024, poz.334, z późn. zm.) w zw. z art. 10 § 1 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. z 2024 poz. 622) o wyłączenie SSN Krzysztofa Staryka od rozpoznania sprawy o sygn. II ZIZ 3/25 wskazując, że jak wynika z ogólnodostępnych przekazów medialnych sędzia Sądu Najwyższego Krzysztof Staryk odmawia orzekania w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej i nie stawia się w sprawach dyscyplinarnych, kwestionując zasadność swojego orzekania we wskazanej Izbie, co powoduje, że istnieje wysokie prawdopodobieństwo graniczące z pewnością, że sprawa immunitetowa nie zostanie rozpoznana w żadnym terminie. W konsekwencji takie postępowanie może naruszać konwencyjne standardy rzetelnego procesu i ograniczać prawo strony do sądu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek nie jest zasadny i dlatego nie został uwzględniony.

Zgodnie z treścią art. 41 § 1 k.p.k. sędzia ulega wyłączeniu, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, która mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie. Wyłączenie następuje na żądanie sędziego, z urzędu albo na wniosek strony (art. 42 § 1 k.p.k.). Jeżeli sędzia uzna, że zachodzi przyczyna wyłączająca go z mocy art. 40 k.p.k., wyłącza się, składając oświadczenie na piśmie do akt, a na jego miejsce wstępuje inny sędzia (art. 42 § 2 k.p.k.). Wyłączenie z mocy prawa od udziału w sprawie następuje natomiast jedynie w sytuacji wystąpienia okoliczności określonych w art. 40 k.p.k.

Oznacza to, że podstawą wniosku bądź żądania o wyłączenie sędziego od rozpoznania sprawy mogą być wyłącznie okoliczności enumeratywnie wskazane w w/w przepisach. Inne przyczyny niż określone w ustawie procesowej nie pozwalają na wyłączenie sędziego. Uwzględnienie wniosku bądź żądania opartego na innych przyczynach nie ma – w prawie polskim - umocowania prawnego i w oczywisty sposób ingeruje w zasadę niezmienności składu sądu. To zaś może prowadzić w konkretnych okolicznościach do rozpoznania sprawy przez sąd, którego skład zostanie ukształtowany wbrew obowiązującym w tej mierze regulacjom i w konsekwencji prowadzić do wystąpienia w sprawie bezwzględnej przyczyny odwoławczej z powodu rozpoznania sprawy przez skład orzekający sprzeczny z przepisami prawa.

Oczekiwanego skutku zatem nie może przynieść informacja wynikająca z ogólnodostępnych przekazów medialnych, że SSN Krzysztof Staryk odmawia orzekania w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej. Zarzut braku rozpoznania sprawy przy jednoczesnym jest wpływie do Izby Odpowiedzialności Zawodowej w dniu 16 stycznia 2025 r. wydaje się zbyt pochopnym. Ponadto nie ma racji wnioskujący, że SSN Krzysztof Staryk nie składał wniosków o jego wyłączenie, gdyż do chwili obecnej zostało rozpoznanych już sześć takich spraw.

Odmowa orzekania przez sędziego, czyli sytuacja, w której sędzia nie podejmuje decyzji w sprawie lub odmawia jej rozpoznania, nie stanowi podstawy do złożenia wniosku o wyłączenie go od rozpoznania sprawy, bowiem sam fakt braku podejmowania czynności w danej sprawie, nawet jeśli wynika z zaniedbań sędziego, nie świadczy o jego stronniczości czy zależności. W takich przypadkach strony mogą skorzystać z innych środków przewidzianych prawnie, takich jak skarga na przewlekłość postępowania.

Podsumowując instytucja wyłączenia sędziego jest środkiem mającym na celu zapewnienie bezstronności postępowania i urzeczywistnienie się sprawiedliwego procesu, nie może stanowić narzędzia do przeciwdziałania opieszałości w prowadzeniu sprawy.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak wyżej.

[M. T.]

[a.1]